

Rekommendationer om vatten

Grisars vattenbehov

Tabell 1 visar riktlinjer för hur stort grisars vattenbehov är. Eftersom det är omöjligt att exakt bestämma grisars vattenbehov ska grisar ges fri tillgång på vatten. Då kan de själva justera kroppens vattenbalans. Med en vattenmätare kan du mäta hur mycket vatten grisarna i stallet dricker. Förändringar i vattenkonsumtionen kan vara ett tecken på förändringar i grisarnas hälsoläge.

Tabell 1. Riktlinjer för grisarnas vattenbehov

	Vattenbehov (liter/dygn)
Digivande suggor	30-40
Dräktiga suggor	10-20
Smågrisar	1-5
Slaktgrisar	4-10
Galtar	8-10

Ventilernas flöde och öppningskraft

Det är viktigt att vattennippel och vattenkopp ger tillräckligt mycket vatten och att grisen inte har svårigheter att få fram vattnet. Digivande suggor har ett stort vattenbehov och de kompenserar inte ett lågt flöde med att dricka längre tid eller vid fler tillfällen. För att inte grisarna ska få i sig för lite vatten måste flödet vara tillräckligt stort. I tabell 2 visas krav på vattennippelns flöde och öppningskraft för olika kategorier av grisar.

Tabell 2. Krav på nippel vad gäller flöde och öppningskraft

	Flöde (liter/minut)	Maximal öppningskraft (N) *
Digivande suggor	3-4	20
Dräktiga suggor	3-4	20
Smågrisar	1	5
Slaktgrisar	3,5	10

*Förutsätter ett ledningstryck på 3 kPa

Antal ventiler

I Jordbruksverkets föreskrifter regleras det hur många grisar i lösdriftssystem som maximalt kan dela på en vattennippel eller vattenkopp, se tabell 3. För en optimal produktion rekommenderas däremot att ett mindre antal grisar delar på en vattenkälla, se tabell 4.

Tabell 3. Jordbruksverkets djurskyddsföreskrifter om maximalt antal grisar i lösdrift per vattenkopp och vattennippel

	Antal digivande suggor per		Antal övriga grisar per	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
Torrutfodring	20	10	40*	20
Blötutfodring	40*	20	80*	40*

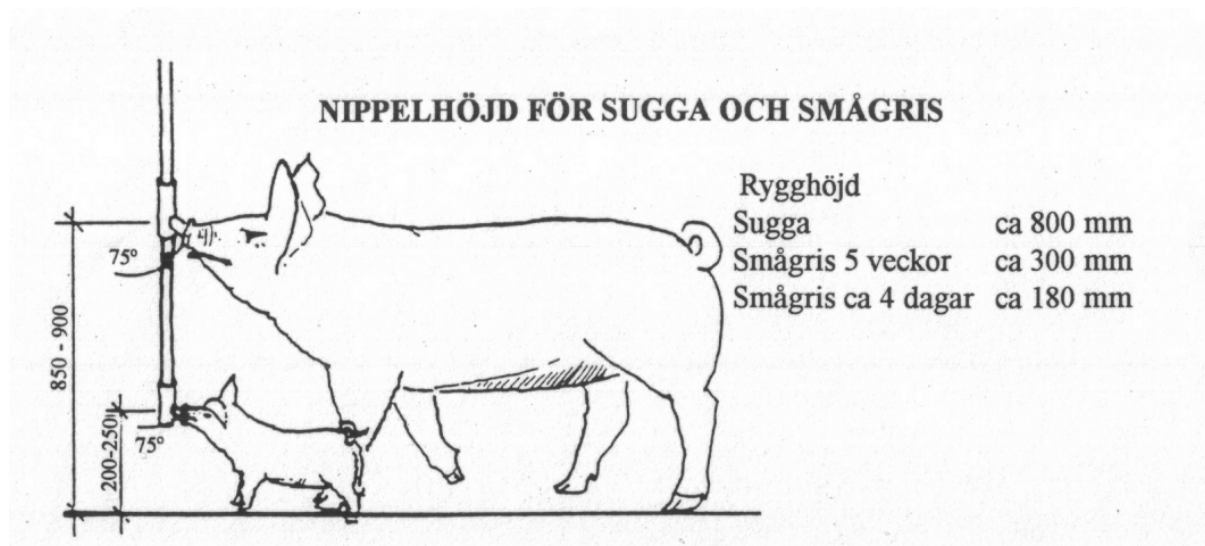
*Dock minst två vattenställen i grupper över 30 grisar

Tabell 4. Rekommenderat antal grisar per vattenkopp och vattennippel

Antal grisar per vattenkälla	
Torrfoder <30 grisar	5-7
Torrfoder > 30 grisar	10
Blötfoder	15
Vattenkopp	15

Placering av ventil

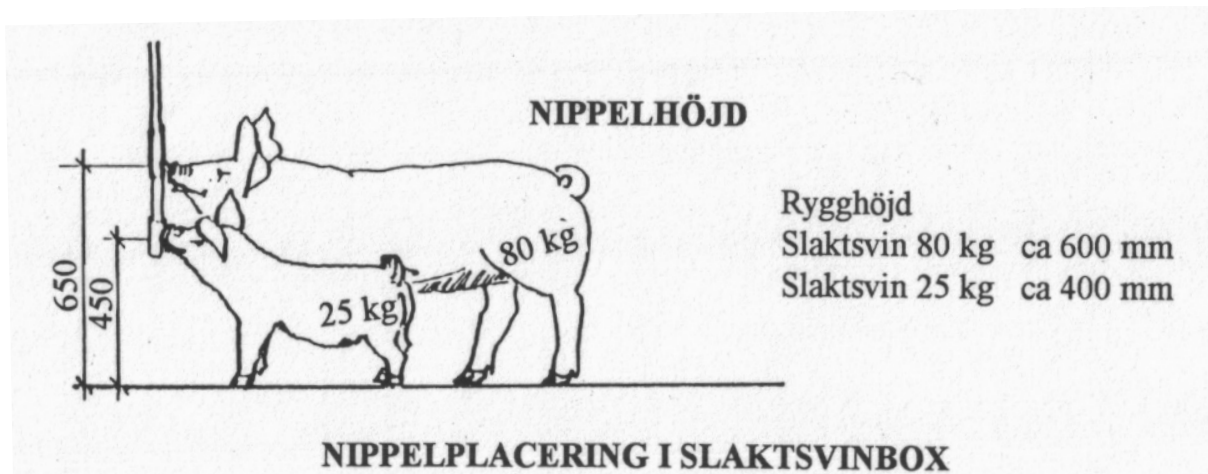
Placeringen av ventilen är viktig för att grisarna ska kunna dricka den mängd vatten de behöver. Suggor ges ofta tillgång till vatten via en nosventil i foderträget, men kan också få vatten via en bitventil placerad över gödselytan. Under denna kan smågrisens bitventil vara placerad. I figur 1 visas rekommenderad höjd för vattennipplar till suggor och smågrisar. Om vattenkopp används till smågrisarna kan denna placeras lägre än rekommendationerna för nippeln.

Figur 1. Rekommenderad höjd för vattennipplar till suggor och smågrisar.

Slaktgrisar får ofta tillgång till vatten via en ventil som är placerad över gödselytan. I besättningar med torrutfodring förekommer också vattennipplar i foderträget. Sådana nipplar kräver tidsstyrning, eftersom det annars finns risk för att grisarna fyller träget med vatten strax innan utfodring. Grisar ska alltid ha fri tillgång på vatten och detta kan man lösa genom att ge dem tillgång till en vattenkälla utöver nipplarna i träget.

Den rekommenderade höjden för nipplar till slaktgrisar varierar med grisarnas storlek (se figur 2). En för låg nippelhöjd kan leda till ett ökat vattenspill, men även den minsta grisen i stallet ska kunna nå upp till nippeln. Ett sätt att lösa problemet är att sätta in två nipplar på olika höjd.

Figur 2. Rekommenderad höjd för vattennippelar till slaktgrisar av olika storlek.

Rengöring av vattenventiler

Den vanligaste orsaken till att vattennippelar inte ger tillräckligt med vatten är att de täpps igen av foderrester eller avlagringar från vattnet eller att de är underdimensionerade. Såhär rengörs ventilen:

- Stäng av huvudkranen och pumpanläggning innan någon ventil lossas.
- Släpp vattentrycket genom att öppna en kran eller ventil. Lossa ventilerna med en fast nyckel (om det finns en plastbussning på ventilen behövs två fasta nycklar). Rengör vattennippeln och montera tillbaka den.
- När ventilerna är rengjorda så ska tappkranen eller en ej monterad ventil vara öppen. Släpp på vattnet för att få bort skräp som lossnat vid demonteringen av ventilerna. Kontrollera så att ventilerna tätar.
- Kontrollera att vattennippeln ger tillräckligt mycket vatten. Använd ett litermått, fyll upp och kontrollera hur mycket vatten som ventilen gav under en minut.
- Byt nippeln om den har för dålig kapacitet.

Referenser

Djurskyddsmyndigheten, 2007. Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m. DFS 2007:5, saknr L100.

http://www.jordbruksverket.se/download/18.26424bf71212ecc74b08000912/DFS_2007-05.pdf

Olsson, O., Johansson, Pehr., Ascard, K. 1993. Systemlösningar för jordbrukets driftsbyggnader. Stallar för svinproduktion. LBT, Lund.

Tomtemark, L. 1995. VL:s bok om vatten till grisar. Piggfor Team, Västsvenska Lantmän.